

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 172/2010-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. augusta 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti G. T., Č., zastúpeného JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003, za účasti Okresného súdu Košice-okolie, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo G. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice-okolie prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

3. G. T. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice-okolie povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice-okolie je povinný uhradiť G. T. trovy konania v sume 454,96 € (slovom štyristopäťdesiatštyri eur a deväťdesiatšesť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2010 doručená sťažnosť G. T., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 o návrhu na náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 1/2003 začalo na základe jeho návrhu z 15. decembra 2002 jeho predmetom je rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej pri pracovnom úraze; toto konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

Sťažovateľ podaním z 9. júna 2003 zobral svoj návrh na začatie konania späť v časti, v ktorej ako vedľajšieho účastníka označil Slovenskú sporiteľňu, a. s., pobočku Štúrova 7, Košice, a navrhol, aby do konania vstúpil ako vedľajší účastník Sociálna poisťovňa K., O tomto návrhu rozhodol okresný súd 15. novembra 2006 tak, že mu vyhovel.

Sťažovateľ na výzvu okresného súdu (prvá bola zo 6. mája 2003), na základe ktorej predložil okresnému súdu originál lekárskeho posudku a určenie bolestného, postupne predkladal okresnému súdu ním požadované listiny.

Po odročení dvoch pojednávaní sa prvé pojednávanie uskutočnilo 20. septembra 2004.

Sťažovateľ požiadal 6. marca 2006 o vydanie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania, pretože okresný súd odročil pojednávanie 8. februára 2006 na neurčito pre účely vykonania znaleckého dokazovania.

Na pojednávaní 15. novembra 2006 okresný súd nepripustil vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania a vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1 Co 17/2007 z 10. apríla 2008 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Toto uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 2. júla 2008. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že bude potrebné doplniť dokazovanie týkajúce sa skutočností rozhodných pre posúdenie vznesenej námietky premlčania, či námietka premlčania je dôvodná alebo či nárok, upraveným návrhom z 3. januára 2003 na základe lekárskeho posudku z 29. júna 2001, bol uplatnený včas, alebo či posudok už mohol a mal byť vydaný skôr.

Prvé obdobie od času, keď okresný súd nepripustil vykonanie znaleckého dokazovania (15. novembra 2006) a vyhlásil dokazovanie za skončené, až do času, keď okresný súd v novom prerokovaní rozhodol 27. marca 2009 o ustanovení súdneho znalca

z odboru zdravotníctva a farmácie, považuje sťažovateľ „za *prieťahové a neprimerane dlhé*“.

Dňa 26. novembra 2009 bol sťažovateľovi doručený znalecký posudok z 10. septembra 2004 s jeho doplnením z 30. septembra 2009 spolu s výzvou na zaujatie písomného stanoviska. Sťažovateľ sa k nemu vyjadril 16. decembra 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„Dňa 24. 02. 2010 bola právnej zástupkyňi sťažovateľa doručená výzva Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 23. 02. 2010, ktorou súd vyzval sťažovateľa o doručenie vyšpecifikovanej číselnosti uplatneného nároku v nadväznosti na lekársky posudok zo dňa 29. 06. 2001 a na plnenie poisťovňou už poskytnuté.

Okresný súd predvolaním zo dňa 23. 02. 2010, ktoré bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa dňa 24. 02. 2010, nariadil pojednávanie na deň 31. 03. 2010.

Dňa 24. 02. 2010 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené vyjadrenie Sociálnej poisťovne ako vedľajšieho účastníka zo dňa 15. 12. 2009 k spomínanému znaleckému posudku vyjadrenie odporcu zo dňa 11. 02. 2010 k znaleckému posudku č. 3/2009 zo dňa 10. 09. 2009 a dodatku k znaleckému posudku č. 3/2009 zo dňa 30. 09. 2009 a opravné uznesenie Okresného súdu Košice-okolie vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 17. 02. 2010.

Dňa 04. 03. 2010 bola právnej zástupkyňi sťažovateľa doručená odpoveď predsedu okresného súdu na sťažnosť zo dňa 09. 02. 2010, ktorú predseda okresného súdu hodnotil ako nedôvodnú.

Sťažovateľ sa vyjadrením vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 11. 03. 2010 vyjadril k výzve Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 23. 02. 2010. “

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a

- právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,

bolo postupom Okresného súdu Košice – okolie vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice – okolie konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 8 C 1/2003 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice – okolie pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi G. T. finančné zadosťučinenie vo výške 7. 000 eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 172/2010-20 z 22. apríla 2010 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 13. mája 2010 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 11. júna 2009 (Spr. V 295/2010), doručenom ústavnému súdu 21. júna 2010 uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci.

Predseda okresného súdu ďalej predložil ústavnému súdu prehľad úkonov vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003:

„Vec napadla na tunajší súd dňa 3. 1. 2003.

– Zo strany súdu boli vykonané procesné úkony týkajúce sa doručovania návrhu jednotlivým účastníkom, ich písomné vyjadrenia, opätovné žiadosti na predloženie podkladov týkajúcich sa ustálenia výšky škody, predloženie pracovnej zmluvy, záznamu o úraze, záverečnej správy o vyšetrení úrazu, protokol o vyšetrení príčin ťažkého pracovného

úrazu, stanovisko vedľajšieho účastníka, oznámenie výšky odškodného, ktoré zo strany vedľajšieho účastníka bolo plnené navrhovateľom.

- Po zmene vedľajšieho účastníka, keď do konania zo zákona vstúpila Sociálna poisťovňa, písomne sa vyjadrovala k pracovnému úrazu, ako aj k výške odškodnenia a zároveň vzniesli námietku premlčania.

- Vo veci bol vytýčený termín pojednávania na deň 28. 6. 2004, pojednávanie bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti prejednávajúcej sudkyne a termín pojednávania bol stanovený na deň 13. 7. 2004.

- Na pojednávaní dňa 13. 7. 2004 vzhľadom na náročnosť predmetu sporu, právny zástupca odporcu, ktorý prevzal právne zastúpenie odporcu len deň pred pojednávaním žiadal, aby súd mu poskytol primeranú lehotu za účelom oboznámenia sa so spisom.

- Dňa 16. 7. 2004 Sociálna poisťovňa ako vedľajší účastník v konaní namietal premlčanie, kde urobil podrobný rozpis nároku týkajúceho sa premlčania, podanie sociálnej poisťovne bolo zaslané účastníkom konania s tým, aby sa k tomuto podaniu vyjadrili.

- Dňa 20. 9. 2004 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom bol vypočutý navrhovateľ s tým, že pojednávanie bolo odročené na deň 18. 10. 2004, za účelom vypočutia svedkov, ktorých navrhol navrhovateľ.

Zo strany odporcu boli doručené výsluchy zamestnancov, ktorí boli prítomní pri pracovnom úraze a ktorí pracovali na uvedenej linke.

- Na pojednávaní dňa 18. 10. 2004 boli vypočutí navrhnutí svedkovia navrhovateľom. Pojednávanie bolo odročené na deň 2. 11. 2004.

- Na pojednávaní 2. 11. 2004 boli vypočutí ďalší svedkovia, ako . B., Č. V., s tým, že pojednávanie bolo odročené na neurčito a zároveň sa uložilo odporcovi predložiť protokol zo dňa 18. 5. 1998, v ktorom sú uvedené vady. Záznam o odstránení väd vychádzajúcich z protokolu zo dňa 18. 5. 1992 a kolaudačné rozhodnutie na deliacu linku.

- Dňa 30. 12. 2004 odporca predložil súdom žiadané doklady

- Zmenou rozvrhu práce, vec bola dňom 13. 1. 2005 pridelená do senátu Mgr. S., ktorá po oboznámení sa s obsahom spisu a po vykonaní procesných úkonov vytýčila termín pojednávania.

- Dňa 27. 5. 2005 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom účastníci konania predniesli uviedli svoje prednesy. Pojednávanie bolo odročené na deň 7. 9. 2005 s tým, že na ďalšom pojednávaní budú volaní ďalší svedkovia, zároveň bola uložená povinnosť odporcovi predložiť súdu ďalšie potrebné doklady.

- Dňa 2. 9. 2005 bol odporca urgovaný na predloženie požadovaných dokladov.

- Dňa 5. 10. 2005 odporca predložil súdu potrebné doklady.

- Dňa 7. 10. 2005 bolo pojednávanie odročené z dôvodu kolízie pojednávani právnej zástupkyňi navrhovateľa, pojednávanie bolo odročené na deň 8. 2. 2006.

- Dňa 9. 2. 2006 vedľajší účastník doručil súdu ďalšie podklady týkajúce sa premlčania nároku navrhovateľa.

- Dňa 7. 9. 2006 bol odporca vyzvaný na predloženie ďalších potrebných dokladov.

- Dňa 15. 11. 2006 bolo vykonané pojednávanie s tým, že tohto pojednávania sa nezúčastnil navrhovateľ.

- Na pojednávaní dňa 15. 11. 2006 bol vo veci vyhlásený rozsudok.

- Po doručení rozsudku navrhovateľ podal dňa 5. 1. 2007 odvolanie.

- Dňa 10. 1. 2007 bola vec predložená Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní.

- Následne Krajský súd v Košiciach doručoval odvolania jednotlivým účastníkom konania a dňa 20. 2. 2008 vytýčil termín pojednávania na deň 18. 3. 2008. Dňa 4. 3. 2008 právna zástupkyňa navrhovateľa požiadala Krajský súd Košice o odročenie pojednávania vo veci z dôvodu kolízií jednotlivých pojednávanií.

- Pojednávanie bolo preročené na 10. 4. 2008.

- Na pojednávaní dňa 10. 4. 2008 bolo Krajským súdom Košice vyhlásené uznesenie, ktorým bol zrušený rozsudok a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

- Krajský súd v Košiciach dňa 18. 6. 2008 doručil tunajšiemu súdu uznesenie o zrušení veci.

- Dňa 30. 6. 2008 bolo doručované vyššie uvedené uznesenie účastníkom konania a zároveň bol stanovený termín pojednávania na 21. 1. 2009.

- Na pojednávaní dňa 21. 1. 2009 bol oboznámený priebeh doterajších pojednávanií, pojednávanií sa nezúčastnil navrhovateľ s tým, že vedľajší účastník navrhoval, aby v konaní bol ustanovený znalec. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že sa uložilo

vedľajšiemu účastníkovi v lehote 15 dní doručiť súdu otázky, na ktoré sa má zamerať znalec vo vypracovaní znaleckého posudku.

- Dňa 6. 2. 2009 navrhovateľ predložil súdu otázky, ktoré navrhuje, aby boli dané znalcom na zodpovedanie.

- Dňa 27. 3. 2009 bol vo veci ustanovený súdny znalec z odboru zdravotníctva a farmácie.

- Dňa 26. 6. 2009 súdny znalec požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku z dôvodu svojich zdravotných problémov.

- Dňa 6. 8. 2009 uznesením tunajšieho súdu bola znalcom predĺžená lehota na vypracovanie znaleckého posudku.

- Dňa 11. 9. 2009 predložil znalec vypracovaný znalecký posudok, ako aj vyúčtovanie odmeny za vypracovanie znaleckého posudku

- Dňa 3. 11. 2009 znalec doložil doplnok k vypracovanému znaleckému posudku.

- Dňa 23. 11. 2009 bolo uznesením rozhodnuté o odmene za vypracovaný znalecký posudok.

- Dňa 17. 12. 2009 sa vedľajší účastník písomne vyjadril k vypracovanému znaleckému posudku.

- Dňa 12. 2. 2010 sa vyjadril právny zástupca odporcu k vypracovanému znaleckému posudku.

- Dňa 9. 2. 2010 bol stanovený termín pojednávania na deň 31. 3. 2010.

- Dňa 17. 2. 2010 súd rozhodol o oprave vo výrokovej časti uznesenia o odmene za vypracovaný znalecký posudok.

- Dňa 19. 3. 2010 sa vyjadril k znaleckému posudku odporca.

- Dňa 31. 3. 2010 na pojednávaní bol oboznámený priebeh doterajších pojednávaní, ako aj výsledky znaleckého dokazovania. Toho pojednávania sa nezúčastnil navrhovateľ, ani odporca.

- Pojednávanie bolo odročené na 21. 4. 2010 s tým, že bude na pojednávanie volaný aj znalec k výsluchu.

- Dňa 21. 4. 2010 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti prejednávajúcej sudkyne.

- Dňa 26. 4. 2010 vypracovala prejednávajúca sudkyňa úradný záznam, v ktorom uviedla, že bola preložená na základe rozhodnutia súdnej rady na stáž na Krajský súd v Košiciach od 1. 5. 2010.

- Dňa 11. 5. 2010 bola vec pridelená na základe zmeny rozvrhu práce ďalšej prejednávajúcej sudkyňi.

- Po oboznámení sa s obsahom spisu vo veci vytýči termín pojednávania v mesiaci september.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že vo veci sa koná, prieťahy zo strany súdu nie sú. “.

Ústavný súd 22. júla 2010 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby zaujala stanovisko aj k vyjadreniu okresného súdu.

Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu okresného súdu (Spr. V 295/2010), z 2. augusta 2010 (doručenom ústavnému súdu 4. augusta 2010) uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci. Okrem iného v ňom ďalej uviedla:

«... Priložené stanovisko Okresného súdu Košice – okolie obsahuje chronológiu vedeného konania a nijakým spôsobom nespochybňuje tú skutočnosť, že konanie vo veci od roku 2003, v roku 2010 nie je právoplatne skončené. Konanie trvá 7 rokov a 7 mesiacov, počas ktorého úkony Okresného súdu Košice – okolie nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, ktorá sa každým rokom zvyšovala.

Pokiaľ Okresný súd Košice – okolie vo svojom vyjadrení konštatuje, že „vec napadla na tunajší súd dňa 03. 01. 2003. Zo strany súdu boli vykonané procesné úkony týkajúce sa doručovania návrhu jednotlivým účastníkom, ich písomné vyjadrenia, opätovné žiadosti na predloženie podkladov týkajúce sa ustálenia výšky škody, predloženie pracovnej zmluvy, záznamu o úraze, záverečnej správy o vyšetrení úrazu, protokol o vyšetrení príčin ťažkého pracovného úrazu, stanovisko vedľajšieho účastníka, oznámenie výšky odškodného, ktoré zo strany vedľajšieho účastníka bolo plnené navrhovateľom.“, sťažovateľ si opätovne dovoľuje poukázať na tieto skutočnosti:

- výzva Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 10. 01. 2003, ktorá vlastne predstavuje prvý úkon súdu voči sťažovateľovi vo veci samej a ktorou súd žiadal sťažovateľa o zaslanie originálu lekárskeho posudku a stanovenie bolestného, bola doručená právnej zástupkyňi sťažovateľa až dňa 06. 05. 2003, teda po viac ako 5 mesiacoch od podania návrhu na začatie konania,

- ďalej až dňa 09. 07. 2003 bola právnej zástupkyňi sťažovateľa doručená výzva Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 04. 07. 2003, ktorou súd žiadal sťažovateľa o predloženie jeho pracovnej zmluvy a písomného záznamu o pracovnom úraze,

- až dňa 20. 08. 2004 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené vyjadrenie odporcu zo dňa 06. 08. 2004 k vyjadreniam vedľajšieho účastníka zo dňa 06. 04. 2004 a 14. 07. 2004 a vyjadrenie odporcu zo dňa 06. 08. 2004 k návrhu na začatie konania o náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze, pričom vyjadrenia vedľajšieho účastníka zo dňa 17. 07. 2003 a zo dňa 06. 04. 2004 k návrhu na začatie konania boli doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa ešte dňa 20. 05. 2004.

Právna zástupkyňa sťažovateľa od podania návrhu na začatie konania žiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania, a to žiadosťami zo dňa 12. 11. 2003, 07. 01. 2004 a 07. 04. 2004. Okresný súd Košice – okolie nariadil termín pojednávania až na deň 28. 06. 2004, teda po viac ako 1 roku a 6. mesiacoch od podania návrhu na začatie konania.

Dňa 02. 11. 2004 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo uznesením odročené na neurčito s tým, že Okresný súd predvolaním, ktoré bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa dňa 27. 04. 2005, nariadil pojednávanie až na deň 27. 05. 2005, teda toto pojednávanie sa uskutočnilo po viac ako 6 mesiacoch od posledného pojednávania. Takisto pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 27. 05. 2005 bolo uznesením odročené až na deň 07. 09. 2005 s tým, že toto bolo súdom odročené až na deň 07. 10. 2005.

Ak okresný súd vo svojom vyjadrení zo dňa 11. 06. 2010 uvádza, že „vo veci sa koná, prieťahy zo strany súdu nie sú“, sťažovateľ si opätovne dovoľuje upozorniť na tú skutočnosť, že jeho právna zástupkyňa podaním vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 06.03. 2006 žiadala okresný súd o vydanie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania, pretože súd pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 08. 02. 2006 odročil na neurčito práve za účelom vykonania znaleckého dokazovania. V súlade s ustanovením § 170 ods. 2 O. s. p.

súd nie je viazaný uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania a jedným z takýchto rozhodnutí je aj uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania. Aj napriek tejto skutočnosti podľa ustanovenia § 100 ods. 1 O. s. p. – len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá a podľa ustanovenia § 6 O. s. p. v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Aj keď okresný súd odročil pojednávanie zo dňa 08. 02. 2006 na neurčito práve za účelom vykonania znaleckého dokazovania, súd na pojednávaní dňa 15. 11. 2006 nepripustil vykonanie znaleckého dokazovania a vyhlásil dokazovanie za skončené a na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd návrh navrhovateľa zamietol. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 1 Co 17/2007 – 334 zo dňa 10. 04. 2008 zrušil rozsudok Okresného súdu Košice – okolie vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 15. 11. 2006 a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd v Košiciach v odôvodnení spomínaného uznesenia uvádza, že „z dôvodu hospodárnosti konania je však ešte predtým, ako bude vykonané dokazovanie ohľadne všetkých hore uvedených skutočností, potrebné doplniť dokazovanie ohľadne skutočností rozhodných pre posúdenie vznesenej námietky premlčania.“ Teda už prvostupňový súd mal v pôvodnom konaní nariadiť vykonanie znaleckého dokazovania za účelom posúdenia toho, ako ďalej uvádza krajský súd v odôvodnení predmetného uznesenia, „či námietka premlčania je dôvodná alebo či nárok, uplatnený návrhom podaným dňa 03. 01. 2003 na základe lekárskeho posudku zo dňa 29. 06. 2001 bol uplatnený včas, alebo či posudok už mohol a mal byť vydaný skôr.“

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ považuje aj obdobie, odkedy súd pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 08. 02. 2006, uznesením odročil na neurčito práve za účelom vykonania znaleckého dokazovania a na pojednávaní dňa 15. 11. 2006 nepripustil vykonanie znaleckého dokazovania a vyhlásil dokazovanie za skončené až do času, keď okresný súd v novom pojednávaní rozhodol uznesením vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 27. 03. 2009 o ustanovení súdneho znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, za prietahové a neprimerane dlhé.

Uznesením zo dňa 27. 03. 2009 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie ustanovením súdneho znalca MUDr. M. V., pričom znalecký posudok bol okresnému súdu doručený až dňa 11. 09. 2009 a v dôsledku jeho nejasnosti bol dňa 03. 11. 2009 okresnému

súdu doručený jeho doplnok. Aj napriek tomu, že ustanovený znalec požiadal súd o predĺženie lehoty na predloženie znaleckého posudku zo zdravotných dôvodov, vypracovanie znaleckého posudku v trvaní skoro 6 mesiacov a potom skoro 2 mesiacov na vypracovanie doplnku k znaleckému posudku sa javí sťažovateľovi ako neprimerané a prieťahové.

Sťažovateľ považuje za celkom bezvýznamnú výzvu okresného súdu zo dňa 23. 02. 2010, ktorou okresný súd sťažovateľa žiadal o doručenie vyšpecifikovanej číselnosti uplatneného nároku v nadväznosti na lekárske posudok zo dňa 29. 06. 2001 a na plnenie poisťovňou už poskytnuté, pretože tieto skutočnosti sťažovateľ už okresnému súdu oznámil podaním zo dňa 16. 12. 2009, o čom informoval okresný súd vyjadrením vo veci sp. zn. 8 C 1/2003 zo dňa 11. 03. 2010.

Zo sťažnosti sťažovateľa, aj z chronológie konania uvádzanej v sťažnosti teda nesporne vyplývajú obdobia nečinnosti Okresného súdu Košice – okolie.

Vzhľadom na charakter sporu nevie sťažovateľ o skutočnosti, ktorá by mohla ospravedlniť čas 7 rokov a 7 mesiacov, v priebehu ktorého Okresný súd Košice – okolie právoplatne nerozhodol, a preto sťažovateľ trvajúc na podanej sťažnosti navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako v nej uvádza. Sťažovateľ sa obrátil na okresný súd s návrhom na začatie konania o náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze proti odporcovi A.K., K., za účasti vedľajšieho účastníka. Pri uvedenom pracovnom úraze sťažovateľ utrpel vážne zranenia rúk, ktoré zanechali na jeho zdraví a psychike trvalé následky, pričom v dôsledku týchto zranení sa výrazným spôsobom zmenil spôsob jeho života, podstúpil mnoho operácií a je odkázaný na pomoc jeho príbuzných a priateľov.

Sťažovateľ je toho názoru, že konanie o náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze je konaním s osobitným významom, v ktorom sa vyžaduje aj osobitná rýchlosť, a to predovšetkým z toho dôvodu, že účelom odškodnenia je finančná náhrada, ktorá by umožnila sťažovateľovi aspoň čiastočné zmiernenie jeho utrpenia, ku ktorému došlo ešte v jeho mladom veku a ktoré prinieslo do jeho života drastické zmeny.»

Sťažovateľ vyčíslil aj trovy právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom za tri úkony právnej služby v celkovej sume 454,96 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania

postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04)) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze. Po právnej stránke ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Vo vzťahu k faktickej zložitosti veci ústavný súd pripustil, že vec vykazuje znaky faktickej zložitosti (potreba zhromaždenia viacerých listinných dôkazov, potreba vykonania znaleckého dokazovania). Faktická zložitosť veci však nemôže v žiadnom ospravedlniť skutočnosť, že vec ani po uplynutí viac ako 7 a pol roka od podania návrhu nie je dosiaľ právoplatne skončená. Pritom rozhodnutie má pre sťažovateľa mimoriadny význam.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu okolnosť (účasť na pojednávaniach a žiadosti o odročovanie pojednávaní), ktorú by bolo potrebné pripísať na

ťarchu sťažovateľa, ktorý je v tomto spore žalobcom, v súvislosti s priet'ahmi v napadnutom konaní.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd súčasne pri posudzovaní veci prihliadal aj na § 100 ods. 1 prvú vetu OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 1/2003, zo sťažnosti a z vyjadrení sťažovateľa a predsedu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 3. januára 2003 návrh okresnému súdu na náhradu škody spôsobenej pri pracovnom úraze. Okresný súd uskutočnil v roku 2004 vo veci tri pojednávania (20. septembra 2004, 18. októbra 2004 a 2. novembra 2004), na ktorých vykonal výsluchy svedkov.

V roku 2005 sa uskutočnilo pojednávanie iba 27. mája 2005 a na pojednávaní uskutočnenom 15. novembra 2006 okresný súd vyhlásil rozsudok.

Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd konal vo veci v priebehu roku 2007 a uznesením č. k. 1 Co/17/2007-334 z 10. apríla 2008 zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil mu predmetnú vec na ďalšie konanie. Krajský súd doručil 18. júna 2008 uvedené uznesenie okresnému súdu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Prvostupňový súd síce vykonal pomerne obsiahle dokazovanie, ale vykonané dôkazy dôsledne nevyhodnotil z hľadiska všetkých časových a obsahových náležitostí rozhodných pre posúdenie hore uvedených rozhodujúcich skutočností a ani z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, z ktorých konkrétnych dôkazov vlastne mal preukázané, že navrhovateľ bol poučený o predpisoch na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na konkrétnej deliacej linke.

...V ďalšom konaní je preto potrebné komplexne vykonať a vyhodnotiť dokazovanie z hľadiska všetkých časových a obsahových náležitostí liberačných dôvodov vyplývajúcich z ust. § 191 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce, ktoré sú podstatné pre zbavenie zodpovednosti zamestnávateľa. Aj pre prípad, že by bolo preukázané, že odporca splnil všetko, čo toto ustanovenie od neho vyžaduje, je potrebné vysporiadať sa s tým, či preukázané zavinené porušenie bezpečnostných predpisov na strane navrhovateľa je jedinou príčinou vzniku škody.

... Z dôvodu hospodárnosti konania je však ešte predtým, ako bude vykonané dokazovanie ohľadne... uvedených skutočností, potrebné doplniť dokazovanie ohľadne skutočností rozhodných pre posúdenie vznesenej námietky premlčania (začiatok plynutia premlčacej lehoty).

... Ak by návrh nebol uplatnený včas a námietka premlčania by bola zohľadnená, dokazovanie o opodstatnenosti nároku by bolo nadbytočné.“

Po zrušení rozsudku okresného súdu a vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie okresný súd uskutočnil pojednávanie 21. januára 2009, ktoré bolo odročené na neurčito. Po vypracovaní znaleckého posudku a získaní vyjadrení k nemu bolo nariadené pojednávanie na 31. marec 2010. Po oboznámení sa s priebehom konania a s výsledkami dokazovania bolo odročené na 21. apríl 2010 a následne na neurčito.

Po zmene zákonnej sudkyne, ktorá bola rozhodnutím Súdnej rady Slovenskej republiky zo 7. apríla 2010 preložená na Krajský súd v Košiciach, bola vec pridelená inému

sudcovi, pričom vo veci je nariadené pojednávanie na september 2010. V predmetnej veci koná toho času tretí zákonný sudca.

Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojej predchádzajúcej judikatúre uviedol, že skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezavádzajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 73/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v konaní okresného súdu sa opakujú krátkodobé obdobia nečinnosti, resp. nariadovanie pojednávania so značným časovým odstupom bez ústavne akceptovateľných dôvodov. Takými bolo nariadenie prvého pojednávania až na 28. jún 2004, jeho prerocenie na 13. júl 2004, keď predtým okresný súd potreboval na nenáročné administratívne procesné úkony vždy niekoľko mesiacov (napr. doručenie výzvy okresného súdu na predloženie relevantných dokladov sťažovateľa až z 9. júla 2003, t. j. po viac ako šiestich mesiacoch od doručenia návrhu na začatie konania). Za prejav neefektívnej činnosti v konaní okresného súdu považuje ústavný súd spôsob zabezpečenia dôkazov vykonaním znaleckého dokazovania, v súvislosti s ktorým okresný súd 8. februára 2006 odročil pojednávanie na neurčito na účely jeho vykonania, ktoré však nenariadil. Naopak, 25. novembra 2006 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľa zamietol. Okresný súd nariadil znalecké dokazovanie až po piatich mesiacoch od zrušenia jeho rozsudku uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co/17/2007 z 10. apríla 2008. Okresný súd nariadil vypracovanie znaleckého posudku 27. marca 2009 a tento bol v definitívnom znení predložený až 3. novembra 2009.

So zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 7 a pol roku od jeho začatia a s prihliadnutím na predmet konania ústavný súd uzavrel, že v označenom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez

zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 konal bez zbytočných priesťahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti: *„Vzhľadom na celkovú dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1/2003 (bezmála 7 rokov a 3 mesiace), ako aj na stav právnej neistoty, keďže sťažovateľ sa nevie domôcť práva, ktoré si uplatnil v súlade so zákonom ako ani samotného odškodnenia, ktoré mu za škody na zdraví a spôsobené trvalé následky patrí, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, význam uplatňovaného nároku na náhradu škody sťažovateľa spôsobenej mu pracovným úrazom z roku 1998, ktorý mu spôsobil vážne a trvalé zdravotné následky, psychické problémy ako aj*

výrazné sťaženie spoločenského uplatnenia... sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 7. 000 eur.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý si vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 8 C 1/2003 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sumu 3 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. I. R.. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721, 40 €. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a jej podanie a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 360,69 €

(za dva úkony právnej služby) a 3 x 7,21 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) + 19 % DPH v sume 72,64 €. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 454,96 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. augusta 2010